

Prosjektplan for Landbruk Pluss

(mars-deseember 2003)

1. Introduksjon

1.1 Om prosjektet

Landbruk Pluss skal legge til rette for utvikling av ny næringsaktivitet og attraktive bosteder i bygdene¹ parallelt med strukturendringene i landbruket.

Landbruk Pluss er organisert på tvers av avdelingene i LD. Landbruk Pluss skal initiere nye tiltak og virkemidler og bidra til å koordinere dette arbeidet i henhold til prosjektets mål.

2. Visjon, mål og strategier

2.1 Visjon

Nye muligheter

2.2 Mål²

- Levende bygder med gode bo- og livsvilkår og med rom for fritidsbruk og deltidsbosetting
- Kultur for næringsutvikling og markedsorientering
- Delegering av myndighet og ansvar for landbrukspolitikken

Målene med Landbruk Pluss skal rette seg mot enkeltindividene, og legge til rette for næringsutvikling og gründere.

2.3 Strategier³

- **Forenkling (brukerretting og effektivisering)**
Videreutvikle et målrettet regelverk og en brukerrettet forvaltning av politikken for bosetting og næringsutvikling i bygdene. Dette arbeidet skal spesielt fokusere på forenkling.
- **Kunnskap (FoU)**
Stimulere til utvikling av utdannelsetilbud og økt bruk av forskings- og utredningskompetanse som grunnlag for næringsutvikling i bygdene. Dette arbeidet må knytte utdanningsinstitusjoner og forskere nærmere til utviklingsaktørene.
Etablere arenaer for spredning og kommersialisering av forskings- og utredningskompetanse.

¹ I daglig tale er ei bygd i følge Reidar Almås, et spredt bosatt samfunn der det er stabile ordninger for samhandling og der folk opplever en "vi-følelse". Bygden er mer enn en grend, en krets eller et sted. Enkelte bygder kan være mindre enn en kommune, mens andre bygder i omfang faller omtrent sammen med grensene for en kommune.

² Mål forstås i dette dokumentet som "den tilstand man ønsker å nå."

³ Strategi forstås i dette dokumentet som "de veivalg man mener er nødvendige for å nå de opptrukne mål."
20.06.2003

- **Markedet**

Videreutvikle landbrukspolitikken med sikte på økt markedsorientert næringsutvikling i bygdene.

- **Lokal styring**

Gi kommunene mulighet til å utvikle en lokalt tilpasset bosetting og næringsutviklingspolitikk gjennom økt delegering av landbrukspolitisk ansvar og myndighet.

Tilrettelegge for og utprøve gjennom forsøksregioner og lokale prosjekter.

- **Kommunikasjon**

Formidling av Landbruk Pluss gjennom informasjonsutveksling, samhandling og bevisstgjøring.

Økt interdepartementalt samarbeid og samhandling på området. Omfattende kommunikasjon med aktuelle eksterne aktører.

Koordinering av politikktutforming i LD med utgangspunkt i ovennevnte mål og legge til rette for at politikktutvikling og forvaltningsutvikling på dette område kan skje parallelt.

2.4 Bakgrunn for prosjektet

Etableringen av Landbruk Pluss må sees på bakgrunn av de store endringer og utfordringer norsk landbruk står overfor; Globaliseringen av verdensøkonomien, Norges forpliktelser i henhold til internasjonale avtaler, innfasingen av petroleumsinntektene og et konstant krav om økt effektivisering og nyskaping i all produksjon av tjenester og produkter.

Utfordringen vises best gjennom reduksjonen i antall driftsenheter i landbruket over tid. En framskrivning av denne utviklingen viser at landbrukets rolle i norsk distrikts- og bosettingspolitikk vil bli sterkt redusert. Muligheten til å bo og realisere seg i distriktene reduseres, og kunnskap, ressurser og arbeidsplasser i distriktene vil gå tapt. For storsamfunnet vil dette forsterke utviklingen med en sentralisering og tilflytting til sentrale områder.

Denne utviklingen står i sterk kontrast til regjeringens mål om å styrke regional- og distriktspolitikken ”for å sikre bosetting, verdiskaping og levedyktige lokalsamfunn over hele landet.”⁴ Regjeringen ønsker på dette området å legge til rette for varige og lønnsomme arbeidsplasser, samt at det skal være godt å bo og leve over hele landet.

Prosjektet må sees i sammenheng med forslagene til ytterligere desentralisering av myndighet og oppgaver til kommunene utover det som følger av St. meld. nr. 19 (2001-2002) Om nye oppgaver for lokaldemokratiet - regionalt og lokalt nivå og stortingets behandling av denne. I dette ligger det et mål om å utvikle en ny politikk gjennom endringer i virkemidlene og tilnærmingen til kommunene.

Markedet og forbrukerne stiller økte krav til mangfold og kvalitet, samtidig som det stilles krav om lavere pris og bedre tilgjengelighet på produkter og tjenester fra landbruket. Sett i lys av dette må landbruksproduksjonen i økende grad markedsorienteres for å dra nytte av framtidens nasjonale og internasjonale etterspørsel. I denne sammenheng må bygdene og landbruket få muligheten til å videreutvikle regionale konkurransefortrinn.

Prosjektet er nærmere beskrevet blant annet i:

- Internt notat av 7. februar 2003 ”En forsterket nærings-, miljø- og distriktsprofil i landbrukspolitikken”
- R-notat av 25. mars 2003 ”Nye strategier i landbrukspolitikken”

⁴ Vekst – i hele landet (redegjørelse KRD) H-2131, 2001.
20.06.2003